

01-09-2026

Raadsinformatiebijeenkomst Dorpenvisie Midden-Delfland

■ SITE Urban
Development

B	U	R	E	A	U	D	E
H	A	M	V	R	A	A	G.

Inhoud Dorpenvisie

1. **Inleiding: waarom dorpenvisie?**
2. **Proces: Voor en met bewoners**
3. **Inhoud dorpenvisie:**
 - Paspoorten
 - Kompas
 - Routekaart
4. **Vragen**

Inleiding

Waarom een dorpenvisie?

1

Doel van de Dorpenvisie

- Van losse projecten → richting geven aan toekomst van de dorpen richting 2050
- Expliciete keuzes en afwegingen per dorp: niet alles kan
- Bouwsteen voor de omgevingsvisie
- Koersvast: Visie biedt houvast voor handelen op de lange termijn:
 - Vertrekpunt voor verdere verkenningen, onderzoeken en plannen
 - Uitvoering geven aan de visie is een lange termijn proces: gedoseerd, in kwalitatief goede stappen
 - Géén luchtkasteel, wél ruimte voor toekomstige haalbaarheids- en belangenafwegingen

We bouwen voort op de Toekomstvisie

Verschil met de Toekomstvisie 2050:

- Concretere uitwerking
- Heldere keuzes over prioriteit en richting, niet alle wensen en ambities zijn verenigbaar
- Specifieke uitwerking per dorp
- Evenwichtige balans tussen beleidsmatige ambities en input vanuit bewoners

Proces:

Voor en met bewoners

2

In drie stappen op reis naar de toekomst van Midden Delfland

- Interactief proces met ambtelijk team, stakeholders en bewoners
- **Stap 1: Paspoort**
Wie zijn we en wat zijn onze opgaven?
- **Stap 2: Kompas**
Welke kant willen we op?
- **Stap 3? Routekaart**
Hoe komen we daar?

Proces in gemeenteraad:

- Raadsinformatiebijeenkomst
- XXX
- Vaststellen xxx

Op verschillende manieren in gesprek

- Grote betrokkenheid: meer dan 1.000 (!) bewoners hebben zich laten horen
- Veel voeding opgehaald:
 - Dorpspaspoorten → 18 deelnemers
 - Kompas: Straatgesprekken → 228 deelnemers
 - Stakeholders & ambassadeurs
 - Kompas → 35 deelnemers
 - Routekaart → ±14 deelnemers
 - Swipocratie → 812 online deelnemers
 - College
 - Raadsinformatiebijeenkomst
- Routekaart en audiotour dorpenvisie

Drie keer uitgesproken dorps

ieder met nét een ander geluid

De belangrijkste resultaten uit de participatie

- Veel overeenstemming, maar ook verschillen per dorp
- Gesprek is een bewustwordingsproces
- Begrip voor keuzes: niet alles kan

1 GEEN GROEIVISIE, MAAR EEN VITALITEITSVISIE

92% "IK WIL IN DE TOEKOMST IN MIJN EIGEN DORP BLIJVEN WONEN."

2 WONEN ALS GEZAMELIJKE PRIORITEIT

"MEER BETAALBARE APPARTEMENTEN VOOR OUDEREN GEEFT RUIMTE VOOR GEZINNEN EN JONGEREN. ZO KOMT DE DOORSTROMING WEER OP GANG."

3 VOORZIENINGEN ALS FUNDAMENT

91% "VINDT (SPORT)VERENIGINGEN BELANGRIJK VOOR HET DORPSGEVOEL."

4 GROEN ALS GRENS

91% "HET OMRINGDE LANDSCHAP HOORT ECHT BIJ MIJN DORP"

5 MOBILITEIT ALS SPANNINGSVELD

62% ————— **38%**
Heeft liever groen dan een parkeerplek voor de deur. Wil liever voor de deur parkeren met minder groen voor de deur

6 VERTROUWEN EN ROL VAN DE GEMEENTE

"WIJ WILLEN ZIEN DAT ER ECHT IETS GEBEURT MET ONZE INBRENG, NIET ALLEEN IN PLANNEN MAAR OOK WAT ERVAN KOMT IN DE UITVOER."

DEN HOORN

We willen meebewegen, maar niet nóg meer inleveren.

82% "MIJN DORP (DEN HOORN) MOET DORPS BLIJVEN."

SCHIJPLUIDEN

Behoud wat goed is, vernieuw waar nodig.

37% "ALS ER DEELVERVOER IS IN MIJN DORP DOE IK MIJN 2E AUTO WEG."

MAASLAND

Verandering mag, om te behouden wat Maasland bijzonder maakt.

81% "ALS MAASLANDER VIND IK HET BELANGRIJK DAT INWONERS DE GESCHIEDENIS VAN HET DORP KENNEN."

Paspooorten

Wat zijn onze opgaven?

3

Paspoorten

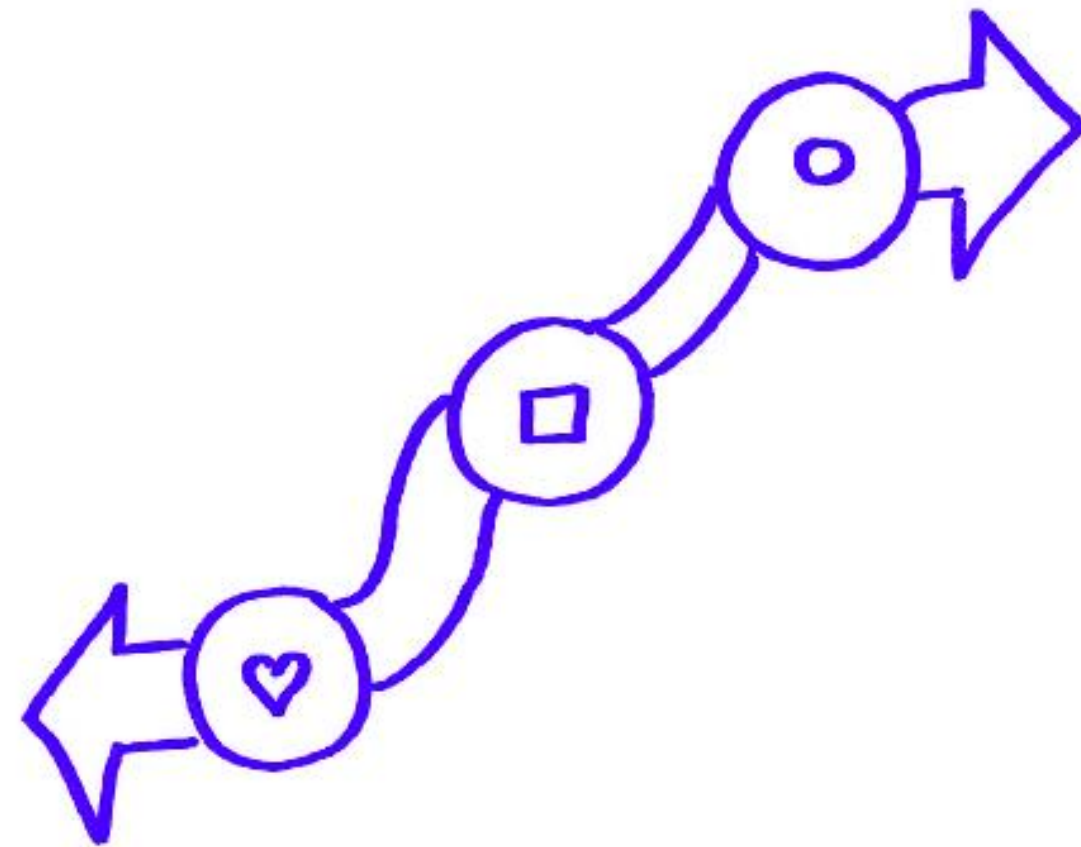
- DNA & identiteit inzichtelijk
- Belangrijke opgaven in beeld
- Overkoepelend voor de drie dorpen en specifiek per dorp
- Gevoed vanuit:
 - Bewoners, stakeholders en ambassadeurs
 - Gemeentelijke beleidsadviseurs en -experts
 - Inzichten vanuit het proces

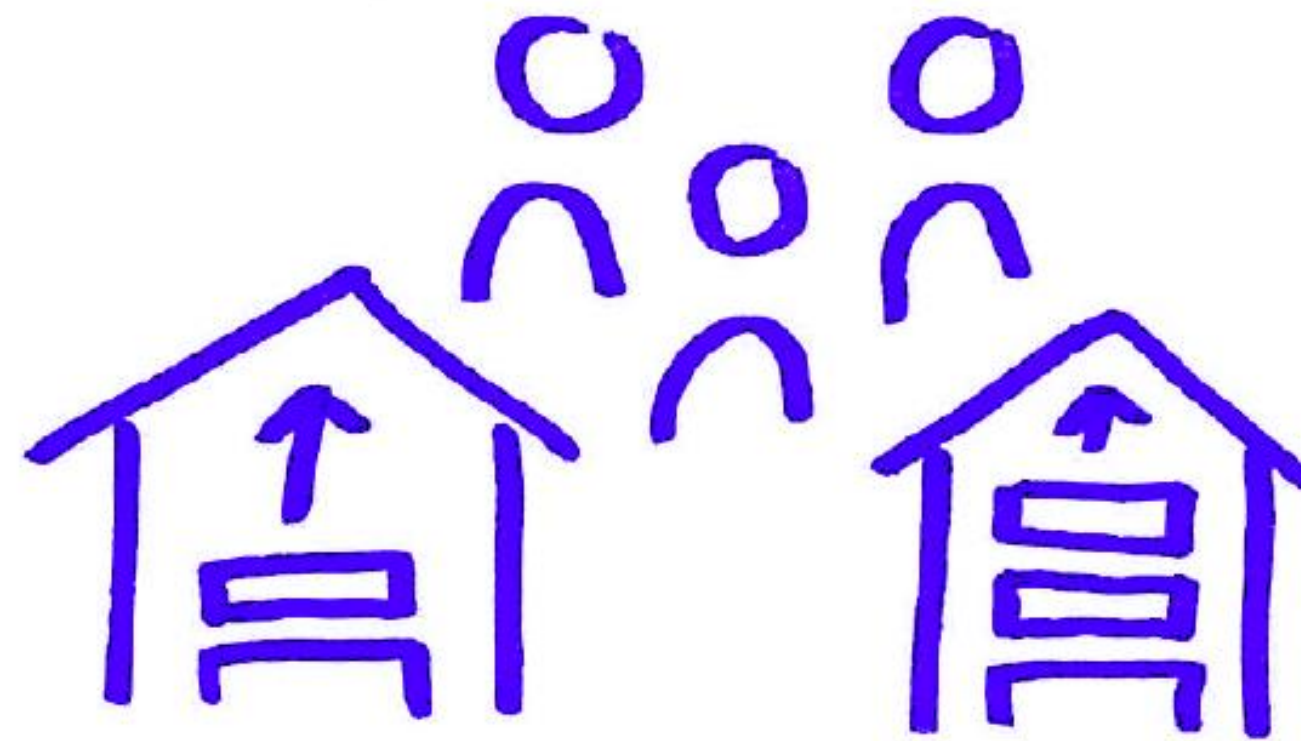
**VAN LEVENDE SWOT
NAAR PASPOORTEN**

De opgaven voor Midden-Delfland

Vitaal en dorps in een uniek gedeeld landschap

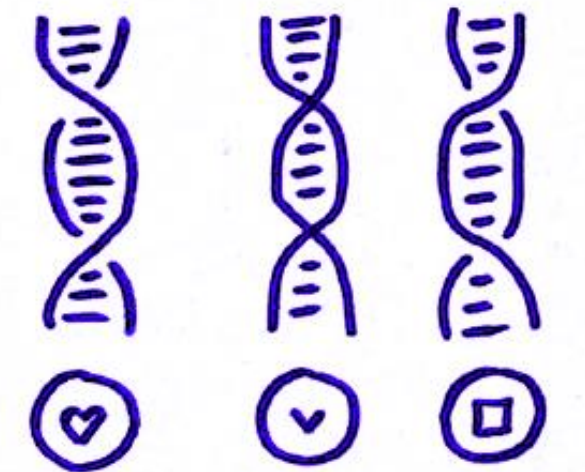
1) VITAAL EN DORPS BLIJVEN ...

2) ... IN EEN UNIEK GEDEELD LANDSCHAP

DE ROEP OM WOONRUIMTE IS GROOT

DORPSIDENTITEITEN

VOORZIENINGEN ALS FUNDAMENT

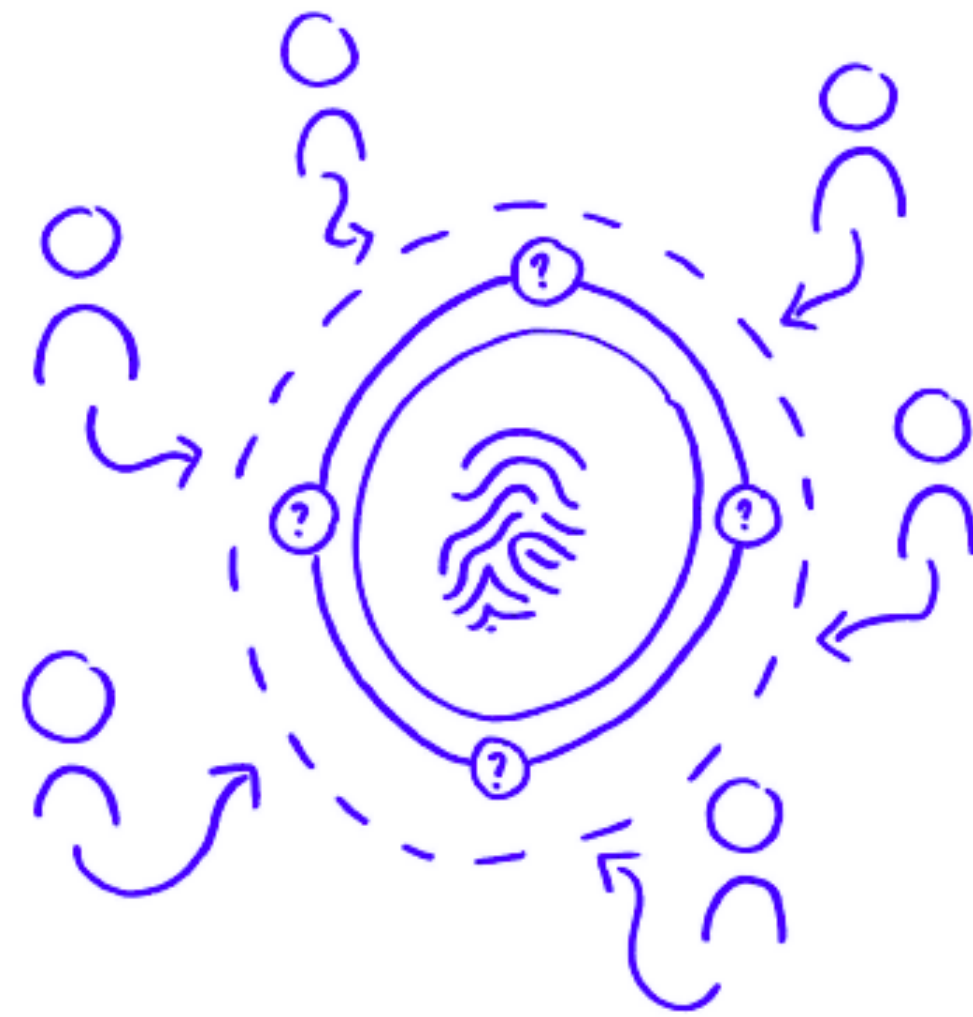
RECREATIE DIE DE DORPEN VERSTERKT

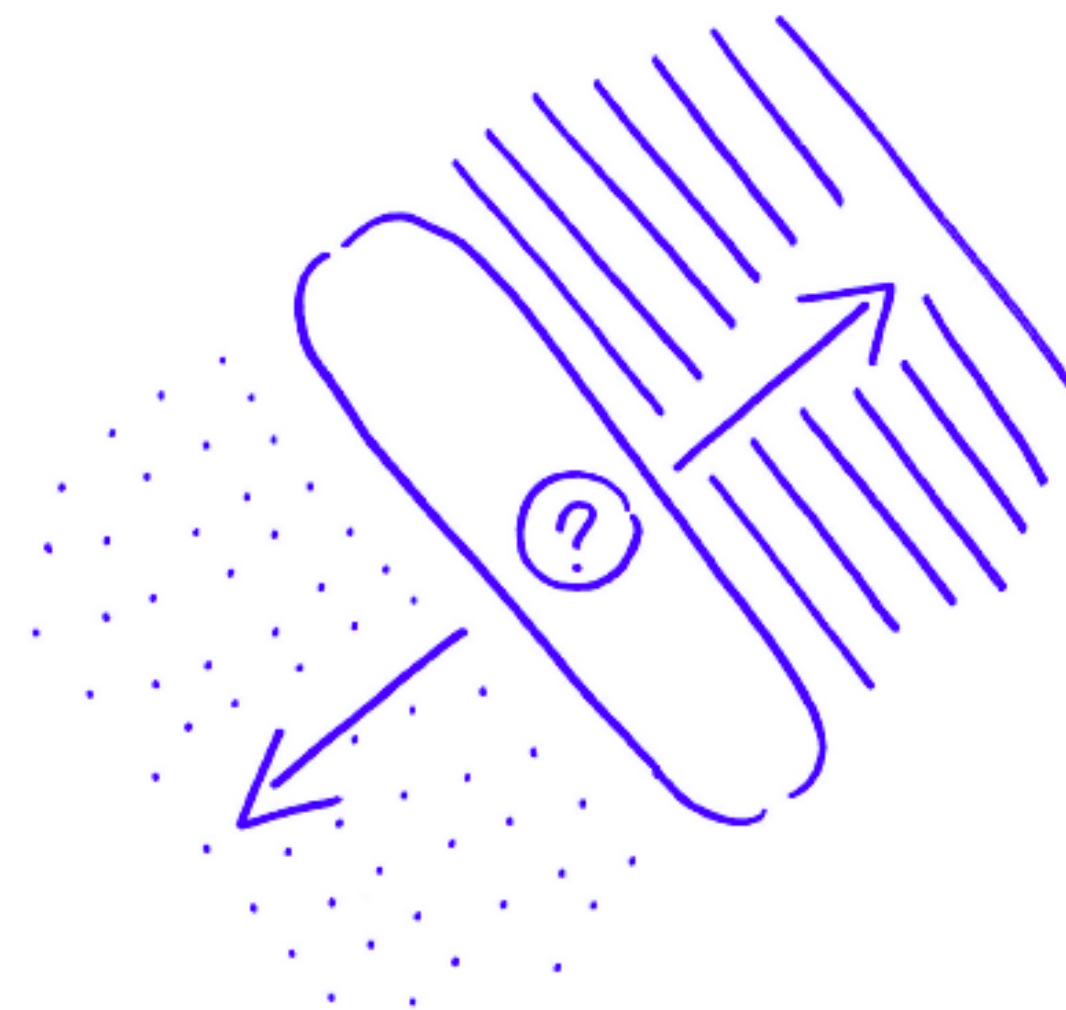
MOBILITEIT SLIMMER ORGANISEREN

Den Hoorn: Belangrijke opgaven

Balans in ontwikkeling met oog voor het dorp

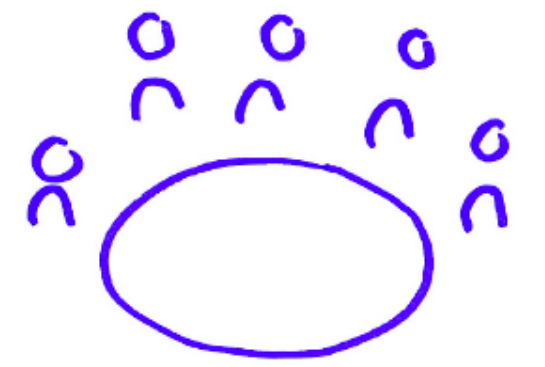
1) GEMEENSCHAP: IDENTITEIT EN ONTMOETING

2) LANDSCHAP: POORTFUNCTIE VERSTERKEN

VEILIG VERKEER ROND HET DORPSHART

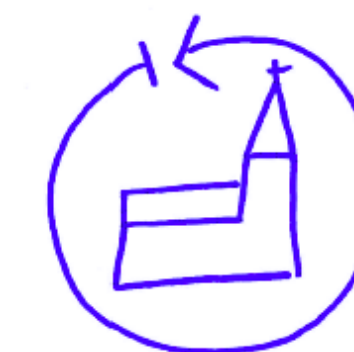
RUIMTE VOOR ONTMOETING

HERBESTEMMEN VASTGOED

MEER GROEN EN SPEELPLEKKEN

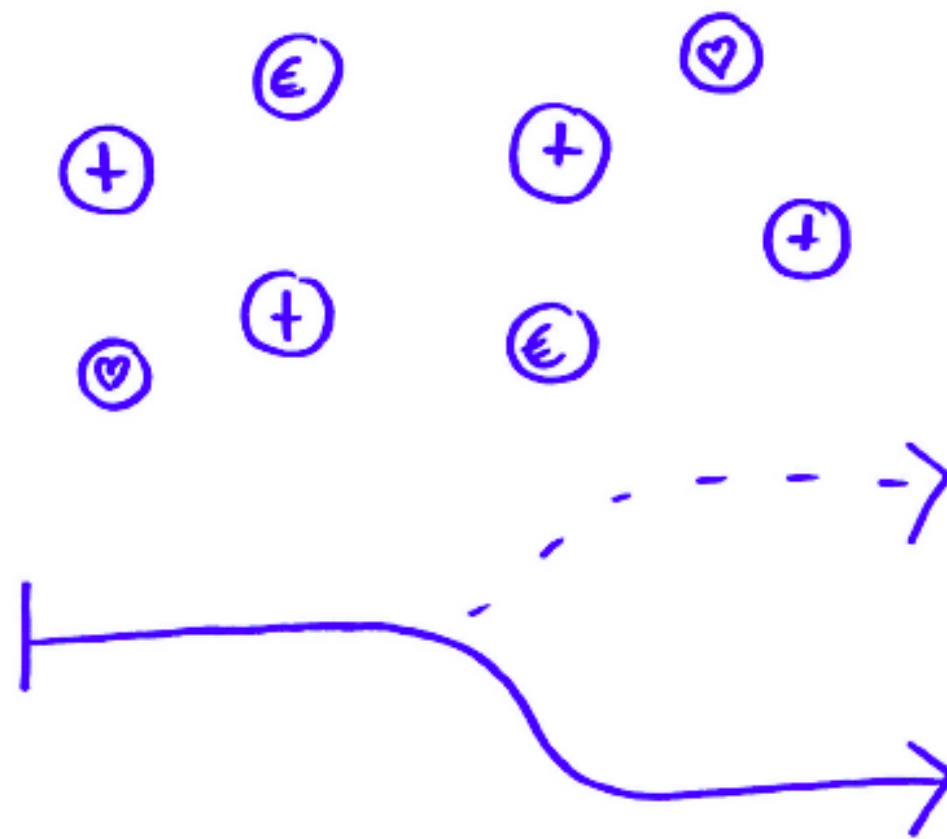
DORPSGESCHIEDENIS BELEEFBAAR

JONGERENWERK

Schipluiden: Belangrijke opgaven

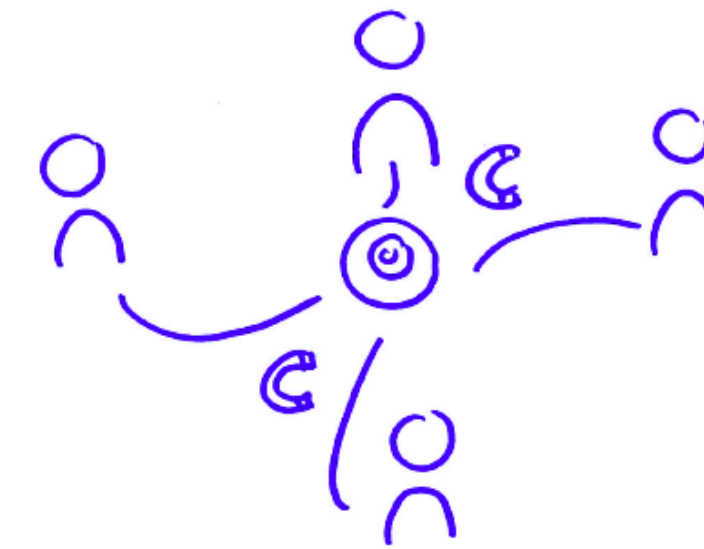
Behoud wat goed is, vernieuw waar nodig

1) WONEN: RUIMTE VOOR JONGEREN EN OUDEREN

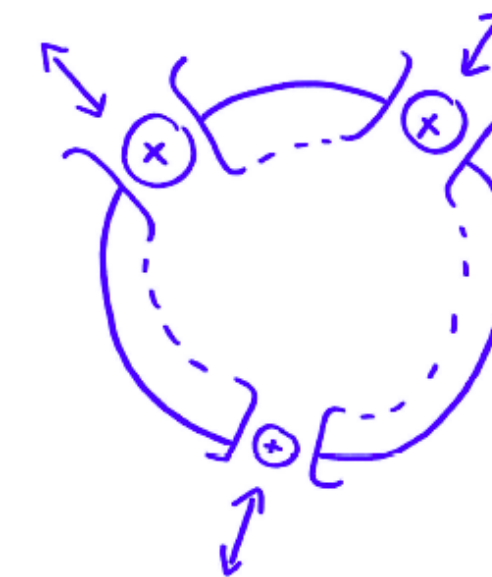
2) DORPSGEMEENSCHAP VITAAL HOUDEN

RECREANTEN TREKKEN + VERWAARDEN

CLUSTEREN EN HERBESTEMMEN MAATSCHAPPELIJK VASTGOED

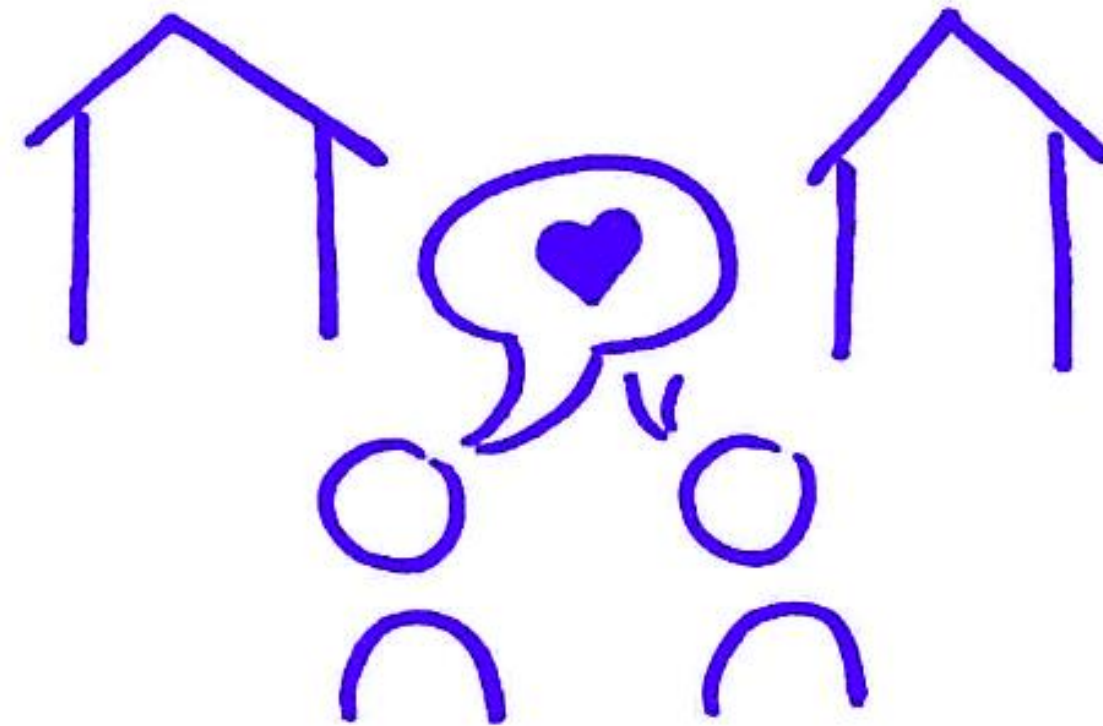
AANTREKKELIJKE DORSENTREES

BELEEFBAARHEID BUITENGEBIED

Maasland: Belangrijke opgaven

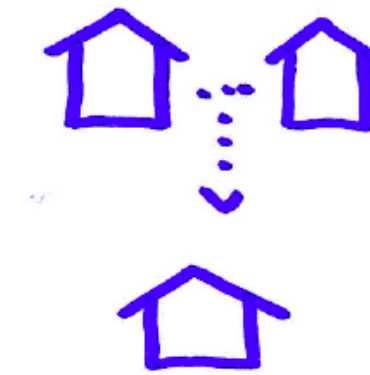
Verandering mag, om te behouden wat Maasland bijzonder maakt

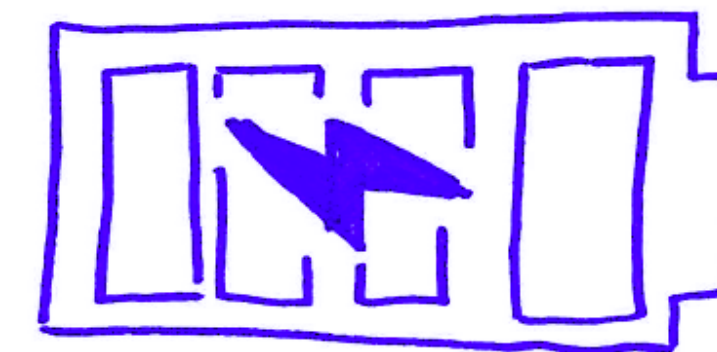
WONEN: MEER RUIMTE VOOR JONGEREN EN OUDEREN

BESCHERMEN HISTORISCH DORPSKARAKTER

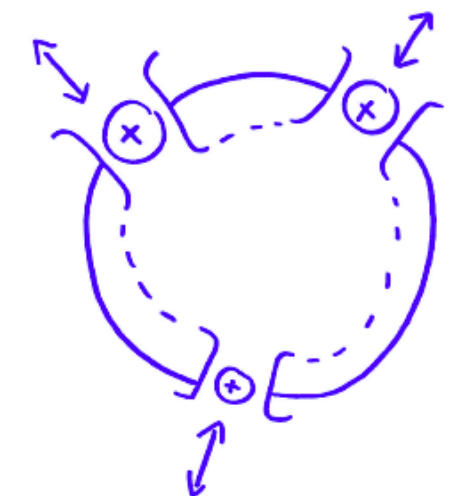
CLUSTEREN EN HERBESTEMMEN MAATSCHAPPELIJK VASTGOED

DORPSGEMEENSCHAP VITAAL HOUDEN

RECREANTEN TREKKEN EN VERWAARDEN

AANTREKKELIJKE DORPSENTREES

Kompas

Welke kant willen we op?

4

Kompas

- Toekomstschetsen richting 2050
- Kwalitatief toekomstbeeld
- Toekomstig profiel passend bij de lokale opgaven, identiteit en context
- Prioriteiten en keuzes
- Overkoepelend voor de drie dorpen en specifiek per dorp
- Gevoed vanuit:
 - Bewoners, stakeholders en ambassadeurs
 - Gemeentelijke beleidsadviseurs en -experts
 - Inzichten vanuit het proces
- Aangescherpt met:
 - Stakeholders en ambassadeurs
 - Ambtelijke werkgroep(+)

Kompas: Midden-Delfland 2050

Midden-Delfland in 2050 is de **groene long binnen een stedelijke regio**: drie dorpen verbonden met het bijzondere landschap en **de Gaag als herkenbare ruggengraat**. Den Hoorn, Schipluiden en Maasland blijven **dorpen in sfeer en schaal**: rustig, authentiek en overzichtelijk, maar ieder met een **eigen geluid** en een eigen manier van samen leven.

De dorpsgemeenschappen zijn **vitaal** omdat er is gedaan wat nodig was om de juiste voorzieningen op peil te krijgen - zonder de eigenheid en identiteit te verliezen. Er is **zorgvuldig omgegaan met ruimte** en dorpsharten zijn versterkt als plekken voor ontmoeting, dagelijkse voorzieningen en initiatief van bewoners. Ondersteund door **de groei die nodig is**. Daardoor blijven verenigingen en zorg dichtbij, winkels en horeca overeind en toegankelijk voor alle leeftijden.

De dorpen zijn **gastvrij** en worden door mensen uit de regio en daarbuiten goed gevonden en bezocht. Niet als massabestemming, maar als plek voor **kwalitatieve recreatie en toerisme**: wandelen, fietsen, varen en **vertragen** binnen dit bijzondere landschap. De **dorpskernen** vormen hierbij **vanzelfsprekende bestemmingen** waar bezoekers van de dorpse kwaliteiten genieten en bijdragen aan het ondersteunen hiervan.

De dorpen hebben zich in 2050 op toekomstbestendige wijze ontwikkeld. Met een een rijkere biodiversiteit en duurzame, aardgasvrije warmtevoorziening passend bij de dorpse schaal en het landschap. Één gemeente, één bijzonder landschap en drie dorpen aan de Gaag waar bewoners **trots** op zijn en waar gasten zich **welkom** voelen.

HET DORP ALS ONTMOETINGSPLEK

De hechte gemeenschappen van Midden-Delfland treffen elkaar in de dorpen. Ieder dorp heeft vanzelfsprekende ontmoetingsplekken voor jong en oud. Van "formele" voorzieningen zoals buurthuizen tot de informele gesprekken die ontstaan op straat, bij de bakker of in de sportkantine. De dorpen van de toekomst nodigen nog meer uit tot interactie als fundament voor de gemeenschapszin die ze zo bijzonder maakt.

DEN HOORN

VOETEN IN HET LANDSCHAP

RUSTIG, AUTHENTIEK EN OVERZICHTELIJK

GROENE LONG BINNEN EEN STEDELIJKE REGIO

SCHIJPLUIDEN

VITALE DORPEN

KWALITATIEF TOERISME

DE GAAG ALS HERKENBARE RUGGENGRAAT

MAASLAND

GASTVRIJE DORPEN

Toekomstschets: Den Hoorn in 2050

Den Hoorn in 2050 heeft een **onmiskkenbaar eigen dorps karakter**, met **de voeten in het landschap** en een gemeenschap die elkaar kent. Centraal staat het **dorpshart, het ankerpunt voor de Den Hoornse gemeenschap**: een uitnodigende en inclusieve plek van **ontmoeting en samenzijn voor álle bewoners**, met een prettig verblijfsgebied, horeca, dagelijkse winkels. Het voorzieningenniveau is op orde en toekomstbestendig, functionerend als trefpunten voor dorpsbewoners.

Ook de **verkeersafwikkeling is zichtbaar verbeterd**. Routes zijn helder, kruispunten **overzichtelijk** en de inrichting is **veilig**, waardoor de frictie tussen voetgangers, fietsers en gemotoriseerd verkeer sterk is verminderd. Je merkt dat het **dorpshart weer echt van mensen is**, zonder dat de bereikbaarheid eronder lijdt.

De bijzondere positie van Den Hoorn aan het Bijzonder Provinciaal Landschap is goed voelbaar. Aantrekkelijke **groene routes** en doorlopende structuren brengen het **landschap dichterbij, lopen tot in de kern** en maken deel uit van een **samenhangend recreatie-, sport- en groengebied tussen Den Hoorn, Schipluiden en Delft**. Nieuw ontwikkelde **bedrijvigheid** zet niet in op massa, maar is **relevant en van toegevoegde waarde** voor de bewoners en het profiel van Den Hoorn. Tegelijk is in de **wijken meer groen** toegevoegd: schaduwrijke plekken, groen uitgevoerde parkeerplekken, speelruimte, fijne looplijnen en uitnodigende ontmoetingsplekken voor de buurt en het dorp als geheel. En waar het kan, zijn **passende woningen** ingepast binnen de bestaande context, zodat Den Hoorn mee kan bewegen, terwijl het dorp, **dorp blijft**.

HOE IS HET NU?

"ER IS NIETS MEER WAAR JONGEREN
NAARTOE KUNNEN. ALS ER IETS TE DOEN IS,
NEEMT OVERLAST VANZELF AF."

Toekomstschets: Schipluiden in 2050

Schipluiden in 2050 is een **warm, levendig dorp** waar **samen** centraal staat. Toekomstbestendig en vital met **voldoende draagvlak voor voorzieningen**. Er is **verdicht waar dat logisch en zorgvuldig kan**, én er zijn bewuste keuzes gemaakt om ruimte anders toe te bedelen met oog op de grote woonbehoefte vanuit het dorp. Het meest zichtbaar is een **nieuwe woonbuurt** die in samenhang met het landschap is ontwikkeld: **groen ingebed, passend van schaal** en met een mix aan woningtypen. De kenmerkende **gemeenschapszin** van Schipluiden is ook in 2050 duidelijk voelbaar. Door gedoseerd te bouwen, met **nadruk op woonwensen vanuit de dorpsbewoners**, is er plek binnen Schipluiden voor **alle generaties**. Er zijn experimenten met deelvervoer en er is ruim baan voor de fiets.

Schipluiden is een gastvrij dorp. **Bezoekers** leveren een wezenlijke bijdrage aan de **vitaliteit van het dorp, bewust en kleinschalig** zonder dat het schuurt met het dorpse karakter. Recreatie is geclusterd op logische plekken, waardoor Schipluiden zich sterker profileert als parel met historisch erfgoed in het bijzondere landschap dat nooit ver weg voelt. Tegelijk profiteert de dorpskern: **aantrekkelijke dorpsentrees, aanloop op de juiste plekken**, meer draagvlak voor voorzieningen en plekken waar je elkaar ontmoet. Het **verenigingsleven** krijgt ruim baan en wordt goed gefaciliteerd, als drijvende kracht achter de identiteit en dynamiek van het dorp. Er zijn plekken waar ook jongeren elkaar ontmoeten, zoals bij de horeca, verenigingen en tijdens evenementen.

HOE IS HET NU?

"ER ZIJN ZOVEEL MENSEN DIE DINGEN VOOR
HET DORP WILLEN ORGANISEREN. HELP ZE
DAARBIJ!"

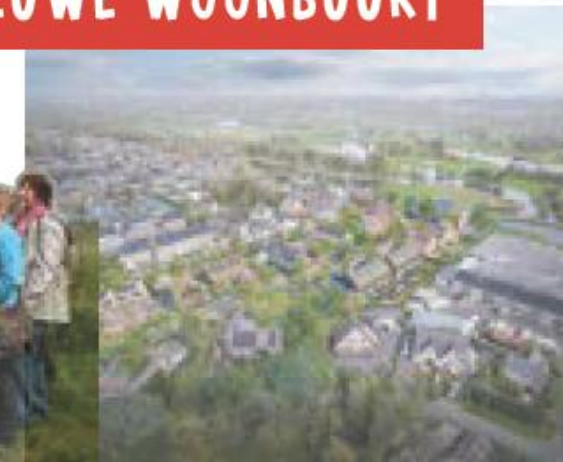
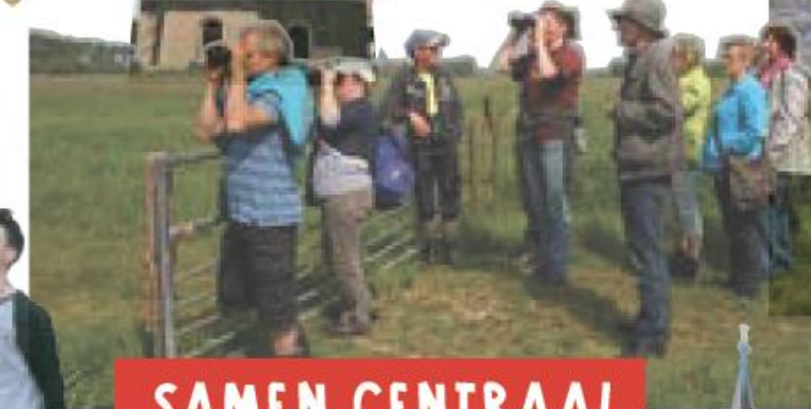
NIEUWE WOONBUURT

WARM EN LEVENDIG DORP

SAMEN CENTRAAL

AANTREKKELIJKE DORPSENTREES

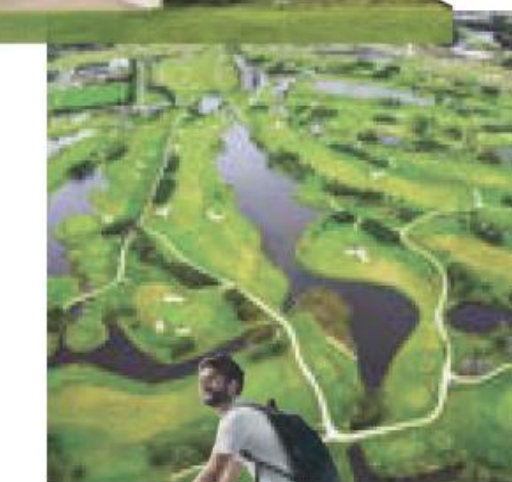

VERENIGINGSLEVEN

PLEK VOOR ALLE GENERATIES

RECREATIE

Toekomstschets: Maasland in 2050

Maasland in 2050 is nog steeds het **rustige, authentieke dorp** waarbinnen het **historisch dorpsgezicht gekoesterd** wordt. Tegelijk heeft Maasland **gedaan wat nodig** is om vitaal te blijven: **zorgvuldig en stap voor stap**, zonder fundamenteel in te breken op het oorspronkelijke dorpskarakter. Door **slim ruimtegebruik** en de **juiste functie op de juiste plek** ontstaat **meer woonruimte** voor Maaslanders. Wat er al is wordt beter benut, en waar toevoeging passend is, gebeurt dat terughoudend en in **dorps maatwerk**. Zo kunnen starters, gezinnen en ouderen **stappen maken binnen Maasland**, terwijl het dorp rustig en herkenbaar blijft.

Het **dorpscentrum** is integraal aangepakt, waarbij het historische centrum en winkelcentrum **één samenhangend gebied** vormen. Routes, openbare ruimte en voorzieningen sluiten beter op elkaar aan en versterken de beleving van het centrum als één geheel. Maatschappelijk vastgoed wordt **zorgvuldig hergebruikt** en functies worden logisch gebundeld, **waarbij belangrijke levensbehoeften** als zorg en onderwijs binnen het dorp **behouden** blijven. Ook de mobiliteit binnen het dorp is beter georganiseerd, zodat overlast afneemt en de leefbaarheid toeneemt.

Aan de zuidzijde ontwikkelt de Maaslandse Poort zich als sterke **schakel in het recreatienetwerk**. Vanuit het landschap loopt een **aantrekkelijke route naar het centrum**, waar het **verhaal** van Maasland **zichtbaar** en beleefbaar gemaakt wordt. Dat verleidt recreanten om door te lopen en te verblijven in het dorpshart, en zo de **lokale ondernemer** te steunen. Daar is de rijke agrarische traditie van de omgeving letterlijk en figuurlijk te proeven, van de historische straatbeelden tot biologische **streekproducten**.

HOE IS HET NU?

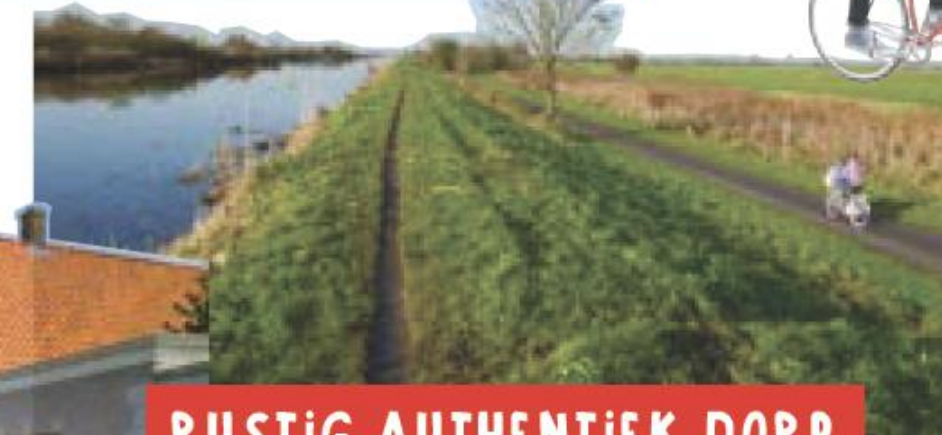
"HET VERENIGINGSLEVEN IS DE PLEK WAAR
MAASLANDERS ELKAAR ONTMOETEN.
BESCHERM EN VERSTERK DAT!"

ONDERWIJS

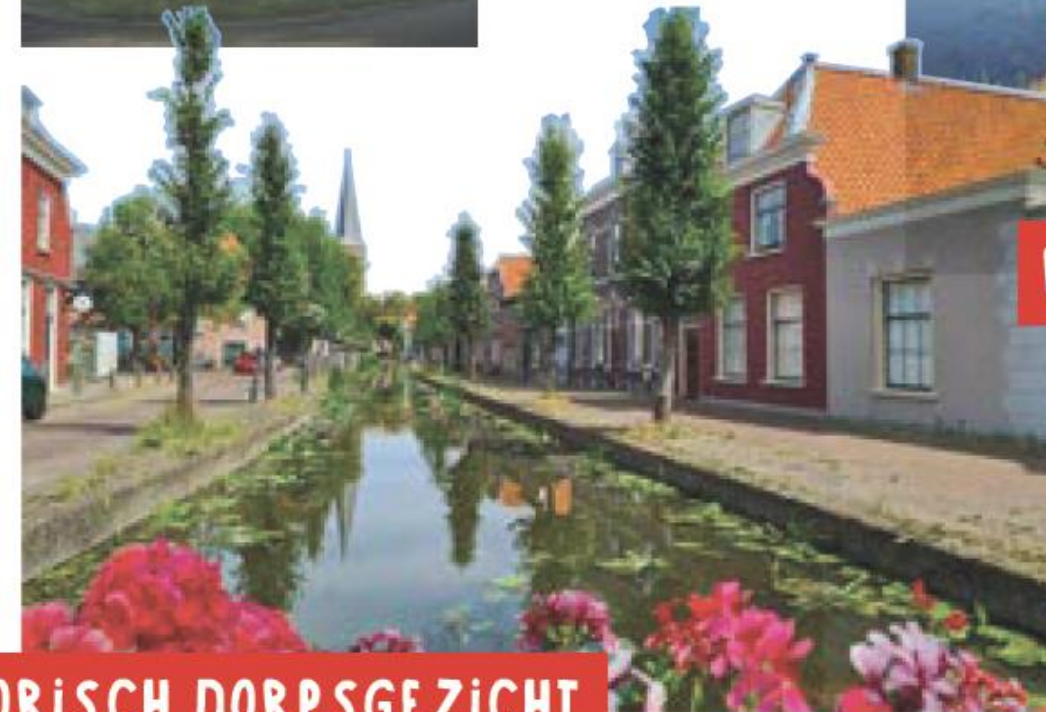
STAPPEN MAKEN BINNEN MAASLAND

RUSTIG AUTHENTIEK DORP

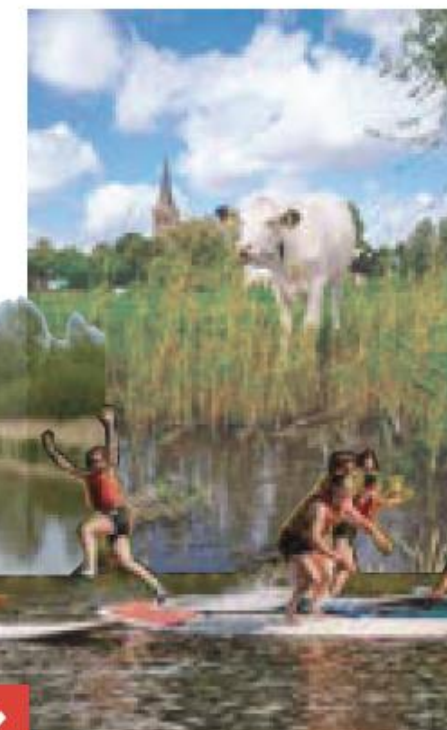
DORPS MAATWERK

HISTORISCH DORPSGEZICHT

VITALITEIT

LOKALE ONDERNEMERS

STREEKPRODUCTEN

SCHAKEL IN RECREATIE NETWERK

Routekaart

Hoe komen we daar?

5

Routekaart

- Van kwalitatief toekomstbeeld naar realisatie
- Lange termijnagenda
- Overkoepelende speerpunten
- Concrete gebiedsopgaven
- Specifieke uitwerking per dorp
- Gevoed vanuit:
 - Bewoners, stakeholders en ambassadeurs
 - Gemeentelijke beleidsadviseurs en -experts
 - Inzichten vanuit het proces
- Aangescherpt met:
 - Stakeholders en ambassadeurs
 - Ambtelijke werkgroep(+)

**VAN RICHTING KIEZEN
NAAR BEGAANBAAR
EEN PAD**

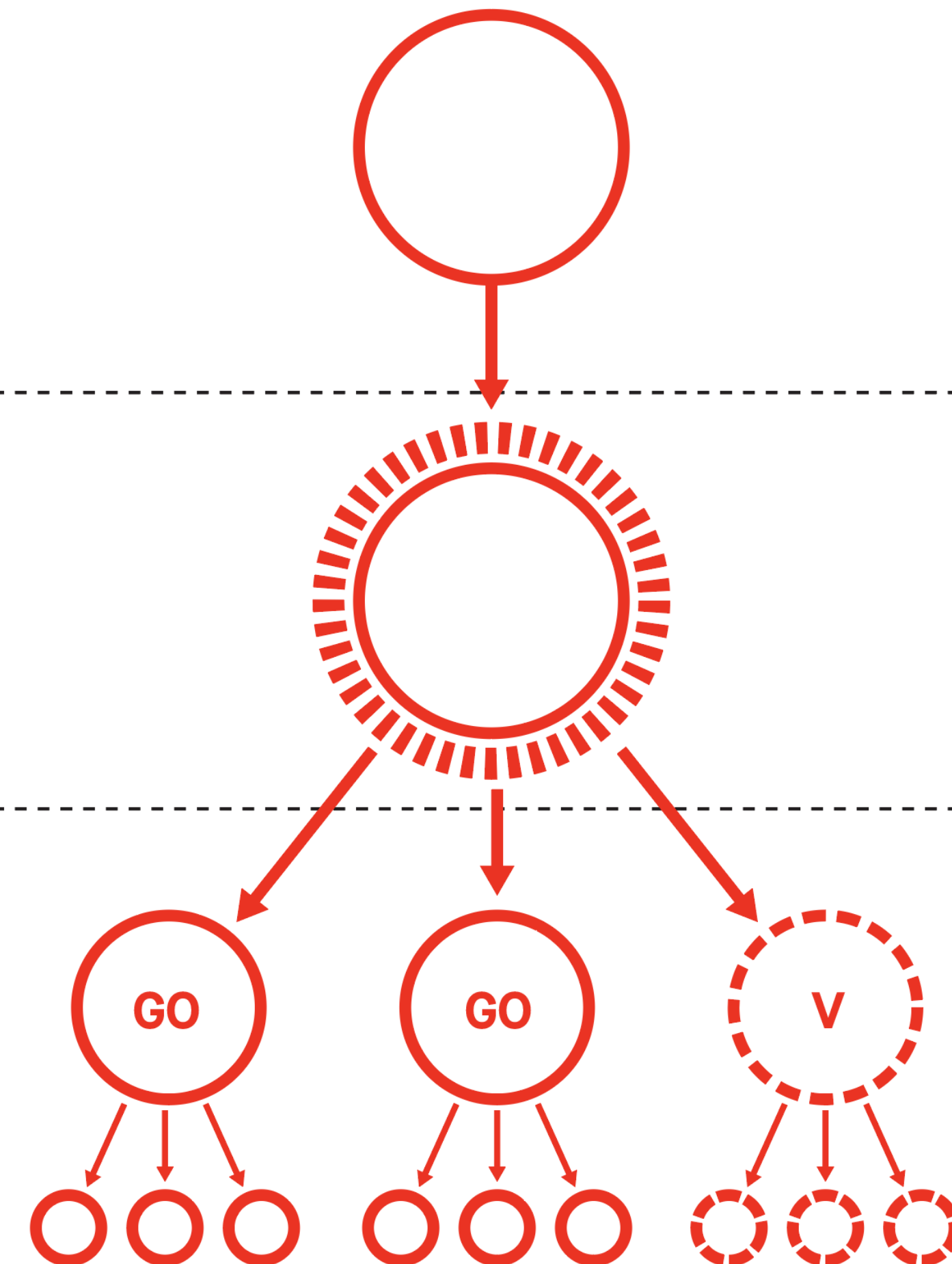
Werken vanuit samenhangende gebiedsopgaven

- Écht verschil maken vanuit samenhangende aanpak
 - Werken door beleidsilo's heen aan overkoepelende doelstellingen
 - Prioriteiten en bestuurlijk mandaat helder
- Overkoepelende opgaven
 - Dorpsbreed
- Dorpenvisie als vertrekpunt voor opstarten van uitvoeringsprogramma's in de toekomst

**opgaven +
identiteit per dorp**
paspoorten

**Toekomstschets
2050 per dorp**
kompas

**Gebiedsopgaven
& verkenningen**
routekaart

Werken vanuit samenhangende gebiedsopgaven

Gebiedsopgaven en verkenningen

- Gebiedsopgaven:
 - Samenhangend pakket van (concrete) projecten / studies / opgaven
- Verkenningen:
 - Studie naar potentie en wenselijkheid van potentiële gebiedsopgaven

Den Hoorn

1. Herontwikkeling locaties binnen dorp
 - Passend bij de context
 - In principe tot 4-6 lagen, aan de bovenkant van deze bandbreedte dient extra zorg te zijn voor kwalitatieve inpassing
2. Ontmoetings- en speelplekken inrichten in de openbare ruimte
3. Vergroenen openbare ruimte
4. Versterken sociale voorzieningenstructuur

Den Hoorn

A. Gebiedsopgave Centrumgebied

- Dorpshart als prettige ontmoetingsplek voor, en mentale gemene deler van bewoners

B. Gebiedsopgave Groenblauwe Loper

- Uitnodigende entree waarmee het landschap écht voelbaar onderdeel wordt van Den Hoorn

c. Verkenning: Woudse Droogmakerij

- Verkennen van het toekomstpotentieel van dit gebied

Schipluiden

1. Herontwikkelen locaties binnen het dorp met focus op ouderen en jongeren
 - Passend bij de context
 - In principe tot 4-6 lagen, aan de bovenkant van deze bandbreedte dient extra zorg te zijn voor kwalitatieve inpassing
2. Clusteren voorzieningen, herontwikkeling als woningbouw
3. Versoepelen regelgeving en faciliteren woningsplitsing, aanleunwoningen op eigen kavel
4. Investeren in veilige en aantrekkelijke binnendorpse LV-verbindingen
5. Stimuleren gebruik deelmobiliteit

Schipluiden

A. Gebiedsopgave Groenblauwe loper

- Representatief en samenhangend entreegebied waarin ruimte beter wordt benut

B. Gebiedsopgave Dorpshart

- Een vitaal dorpshart, aantrekkelijk voor bewoners én bezoekers

C. Gebiedsopgave Zuidflank

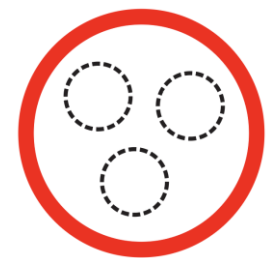
- Nieuwe woonwijk in balans met de natuur, primair voor de lokale behoefte

D. Verkenning Gaagweg

- Versterken van Schipluiden als recreatieve parel waar ook het dorpshart de vruchten van plukt

Maasland

1. Herontwikkelen locaties binnen het dorp met focus op ouderen en jongeren
 - Passend bij de context
 - In principe tot 4-6 lagen, aan de bovenkant van deze bandbreedte dient extra zorg te zijn voor kwalitatieve inpassing
 - Meer terughoudendheid qua bouwhoogte rondom het historisch centrum
2. Versoepelen regelgeving en faciliteren woningsplitsing, aanleunwoningen op eigen kavel
3. Investeren in veilige en aantrekkelijke binnendorpse LV-verbindingen
4. Stimuleren gebruik deelmobiliteit

A. Gebiedsopgave Entreegebied

- Representatieve dorpsentree met meer waarde voor natuur en recreatie

B. Gebiedsopgave Dorpshart

- Samenhangend, vitaal dorpshart. Toegankelijk voor bewoners en met respect voor de historie

C. Gebiedsopgave Regiopoort

D. Verkenning Sportcomplex

- Puzzelen op efficiënter ruimtegebruik

E. Verkenning het Ambacht

- Passende woonruimte toevoegen

F. Verkenning Westflank

- Schuifruimte voor opgaven elders in het dorp

Hoe verder?

5

We hebben een koers! En nu?

Verder met de dorpenvisie

- Vaststellen dorpenvisie in XXX
- Bouwsteen voor omgevingsvisie
- Vertalen in omgevingsprogramma's
- Afwegingen, koppelkansen met andere lopende processen en opgaven
- In omgevingsprogramma's: waar starten, quick wins, prioriteiten
- Participatie en inspraak in uitwerking naar projecten
- Projecten spiegelen aan dorpenvisies: draagt het bij aan de gewenste toekomst?
- Gebiedsopgaven → integraal en gebiedsgericht werken

Vragen

5

Bedankt!